

VASTUVÕETUD TEKSTID

P8_TA(2017)0073

Naiste ja meeste võrdõiguslikkus ELis 2014–2015

Euroopa Parlamendi 14. märtsi 2017. aasta resolutsioon naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus 2014.–2015. aastal (2016/2249(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklit 2 ja artikli 3 lõike 3 teist lõiku ning Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 8,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 23,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse 18. detsembri 1979. aasta ÜRO konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK¹,
- võttes arvesse 15. septembril 1995. aastal neljandal naiste maailmakonverentsil vastu võetud Pekingi deklaratsiooni ja tegevusprogrammi ning nendest tulenevaid dokumente, mis võeti vastu ÜRO erakorralistel istungjärgudel „Peking +5“ (2000), „Peking +10“ (2005) ja „Peking +15“ (2010),
- võttes arvesse 1949. aasta ÜRO inimkaubanduse ja kupeldamise keelustamise konventsiooni,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiivi 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK²,
- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2010. aasta seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu

¹ ELT L 315, 14.11.2012, lk 57.

² ELT L 101, 15.4.2011, lk 1.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse nõukogu direktiivi 92/85/EMÜ rasedate, hiljuti sünnitanud ja rinnaga toitvate töötajate tööohutuse ja töötervishoiu parandamise meetmete kehtestamise kohta (rasedus- ja sünnituspuhkuse direktiiv)¹,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiivi 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes²,
- võttes arvesse nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiivi 2004/113/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega³,
- võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2013. aasta direktiivi 2013/62/EL, millega muudetakse direktiivi 2010/18/EL (millega rakendatakse Euroopa Tööstuse ja Tööstustööstuste Ühenduse, Euroopa Käsitööga Tegelevate Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtete Keskliidu, Euroopa Riigiosalusega Ettevõtete Keskuse ja Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni poolt vanemapuhkuse kohta sõlmitud muudetud raamkokkulepet) seoses Mayotte'i staatuse muutmisega Euroopa Liidu suhtes⁴,
- võttes arvesse pärast 1975. aastat avaldatud ELi direktiive meeste ja naiste võrdse kohtlemise erinevate aspektide kohta (direktiiv 2010/41/EL⁵, direktiiv 2010/18/EL⁶, direktiiv 2006/54/EÜ, direktiiv 2004/113/EÜ, direktiiv 92/85/EMÜ⁷, direktiiv 86/613/EMÜ⁸ ja direktiiv 79/7/EMÜ⁹),
- võttes arvesse komisjoni 14. märtsi 2012. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute tegevjuhtkonda mittekuuluvate juhtorgani liikmete seas ja sellega seotud meetmeid (naissoost juhataste liikmete direktiiv) (COM(2012)0614),
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon) ja selle artiklit 3, milles sugupool on määratletud sotsiaalselt konstrueeritud rollide, käitumise, tegevuste või omadustena, mida antud ühiskond naistele ja meestele sobivaks peab,
- võttes arvesse komisjoni 4. märtsi 2016. aasta ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni Euroopa Liidu nimel allakirjutamise kohta (COM(2016)0111),
- võttes arvesse nõukogu 16. juuni 2016. aasta järeldusi soolise võrdsuslikkuse kohta

¹ ELT C 70 E, 8.3.2012, lk 162.

² ELT L 204, 26.7.2006, lk 23.

³ ELT L 373, 21.12.2004, lk 37.

⁴ ELT L 353, 28.12.2013, lk 7.

⁵ ELT L 180, 15.7.2010, lk 1.

⁶ ELT L 68, 18.3.2010, lk 13.

⁷ EÜT L 348, 28.11.1992, lk 1.

⁸ EÜT L 359, 19.12.1986, lk 56.

⁹ EÜT L 6, 10.1.1979, lk 24.

(00337/2016),

- võttes arvesse nõukogu 5.–6. juuni 2014. aasta järeldusi naiste ja tütarlaste vastase vägivalla kõikide vormide, sealhulgas naiste suguelundite moonutamise ennetamise ja selle vastu võitlemise kohta (09543/2014),
- võttes arvesse nõukogu 7. detsembri 2015. aasta järeldusi naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta otsuste tegemisel (14327/2015),
- võttes arvesse Madalmaade, Malta ja Slovakkia eesistujariikide kolmiku 7. detsembri 2015. aasta deklaratsiooni,
- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal: aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia“ (COM(2010)2020),
- võttes arvesse komisjoni talituste 3. märtsi 2015. aasta töödokumenti „Raport naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta 2014. aastal“ (SWD(2015)0049),
- võttes arvesse komisjoni talituste 4. märtsi 2016. aasta töödokumenti „Raport naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta 2015. aastal“ (SWD(2016)0054),
- võttes arvesse komisjoni talituste 3. detsembri 2015. aasta töödokumenti „Strateegiline kohustus soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks aastatel 2016–2019“ (SWD(2015)0278),
- võttes arvesse oma 10. veebruari 2010. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus aastal 2009¹, 8. märtsi 2011. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus aastal 2010², 13. märtsi 2012. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus aastal 2011³ ning 10. märtsi 2015. aasta resolutsiooni Euroopa Liidus 2013. aastal naiste ja meeste võrdõiguslikkuse valdkonnas saavutatud edu kohta⁴,
- võttes arvesse komisjoni 25. novembri 2013. aasta teatist pealkirjaga „Naiste suguelundite moonutamine tuleb lõpetada“ (COM(2013)0833) ning oma 6. veebruari 2014. aasta resolutsiooni⁵ Euroopa Komisjoni teatise „Naiste suguelundite moonutamine tuleb lõpetada“ kohta,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti poolt korraldatud lesbisid, geisid, biseksuaale ja transsoolisi inimesi (ELi LGBT) käsitleva uuringu tulemusi, mis avaldati 2013. aasta mais,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti 2014. aasta märtsis avaldatud aruannet „Üleeuroopaline naistevastase vägivalla uuring. Peamised tulemused“,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti 2015. aasta mais avaldatud aruannet „Intersooliste inimeste põhiõiguste olukord“,

¹ ELT C 341 E, 16.12.2010, lk 35.

² ELT C 199 E, 7.7.2012, lk 65.

³ ELT C 251 E, 31.8.2013, lk 1.

⁴ ELT C 316, 30.8.2016, lk 2.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0105.

- võttes arvesse võttes soolist võrdõiguslikkust edendavate Euroopa asutuste võrgustiku (Equinet) 2015. aastal avaldatud aruannet „Naiste jätkuv diskrimineerimine, ahistamine ja ebavõrdsus. Võrdõiguslikkust edendavate asutuste teave Euroopa Komisjoni uue soolise võrdõiguslikkuse strateegia jaoks“,
- võttes arvesse Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondi (Eurofound) aruandeid „Soopõhine tööhõivelõhe. Probleemid ja lahendused“ (2016), „Sotsiaalpartnerid ja sooline võrdõiguslikkus Euroopas“ (2014), „Euroopa tööelus ilmnevad arengud. EurWORKi aastaülevaade“ (2014 ja 2015) ning kuuendat Euroopa töötingimuste uuringut (2016),
- võttes arvesse oma 3. veebruari 2016. aasta resolutsiooni uue naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse strateegia kohta Euroopas pärast 2015. aastat¹ ning oma 9. juuni 2015. aasta resolutsiooni ELi naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia kohta 2015. aasta järgseks perioodiks²,
- võttes arvesse oma 25. veebruari 2014. aasta resolutsiooni naistevastase vägivalda vastase võitluse kohta³,
- võttes arvesse oma 9. septembri 2015. aasta resolutsiooni hariduse abil tütarlaste mõjuvõimu suurendamise kohta ELis⁴,
- võttes arvesse oma 8. märtsi 2016. aasta resolutsiooni naispagulaste ja -varjupaigataotlejate olukorra kohta ELis⁵,
- võttes arvesse oma 28. aprilli 2016. aasta resolutsiooni „Naissoost koduabilised ja hooldajad ELis“⁶,
- võttes arvesse oma 26. mai 2016. aasta resolutsiooni vaesuse sooliste aspektide kohta⁷,
- võttes arvesse oma 13. septembri 2016. aasta resolutsiooni töö- ja eraelu tasakaalu soodustavate tingimuste loomise kohta tööturul⁸,
- võttes arvesse oma 15. septembri 2016. aasta resolutsiooni nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ (millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel) (võrdse tööalase kohtlemise direktiiv) kohaldamise kohta⁹;
- võttes arvesse oma 8. märtsi 2016. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta Euroopa Parlamendi töös¹⁰,

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0042.

² ELT C 407, 4.11.2016, lk 2.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0126.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0312.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0073.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0203.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0235.

⁸ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0338.

⁹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0360.

¹⁰ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0072.

- võttes arvesse oma 12. mai 2016. aasta resolutsiooni 5. aprilli 2011. aasta direktiivi 2011/36/EL (milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset) rakendamise kohta soolisest aspektist¹,
 - võttes arvesse komisjoni 3. juuni 2013. aasta eduaruannet Barcelona eesmärkide kohta pealkirjaga „Lapsehoiuteenuste arendamine Euroopas jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu heaks“²,
 - võttes arvesse komisjoni 20. veebruari 2013. aasta soovitus „Investeerides lastesse aitame neil välja rabeleda ebasoodsate olude ringist“³,
 - võttes arvesse Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE) 2015. aasta soolise võrdõiguslikkuse indeksit, aruannet „Peking + 20: Pekingi tegevusprogrammi rakendamisel liikmesriikides tehtud töö neljas läbivaatamine“ ning EIGE teisi aruandeid,
 - võttes arvesse soolise võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise õiguseksperptide Euroopa võrgustiku 2016. aasta jaanuaris avaldatud uurimust „Euroopa soolise võrdõiguslikkuse seaduste võrdlev analüüs 2015“,
 - võttes arvesse ÜRO naiste staatuse komisjoni 2004. aasta märtsis toimunud 48. istungjärgul kokku lepitud järeldusi meeste ja poiste rollist soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel⁴,
 - võttes arvesse 25. septembril 2015. aastal toimunud ÜRO säästva arengu tippkohtumisel vastu võetud dokumenti pealkirjaga „Muudame oma maailma: säästva arengu tegevuskava aastani 2030“ ning selles sisalduvaid soolise võrdõiguslikkuse, naiste õiguste ja naiste mõjuvõimu suurendamise alaseid eesmärke,
 - võttes arvesse komisjoni 2014. aasta aprillis avaldatud statistilist aruannet pealkirjaga „Üksikvanemad ja tööhõive Euroopas“⁵,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportit (A8-0046/2017),
- A. arvestades, et EIGE 2015. aasta soolise võrdõiguslikkuse indeks näitab vaid väga piiratud edasiminekut: EL on soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel alles poolel teel, olles üldises punktiarvestuses saja punkti skaalal tõusnud 52,9-ni, võrreldes 51,3 punktiga 2005. aastal; arvestades, et strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide täitmiseks peab EL edenema kiiremas tempos;
- B. arvestades, et viimastel aastatel on mõnedes ELi liikmesriikides oluliselt tugevnenud sellised poliitilised ja kodanikuliikumised, mis kahjustavad soolist võrdõiguslikkust ning mis seavad koguni kahtluse alla soolise võrdõiguslikkuse meetmete vajalikkuse;

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0227.

² ISBN 978-92-79-29898-1.

³ ELT L 59, 2.3.2013, lk 5.

⁴ <http://www.un.org/womenwatch/daw/csw/csw48/ac-men-auv.pdf>

⁵ ISBN 978-92-79-36171-5.

arvestades, et sellise soolise võrdõiguslikkuse vastase reaktsiooni eesmärk on tugevdada traditsioonilisi soorolle ning rünnata seniseid ja tulevase saavutusi soolise võrdõiguslikkuse, naiste õiguste ja LGBTI-inimeste õiguste valdkonnas;

- C. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus on üks Euroopa Liidu lepingus ja põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigusi; arvestades, et Euroopa Liidu eesmärk selles valdkonnas on tagada meeste ja naiste võrdne kohtlemine ja võrdsed võimalused ning võidelda igasuguse soopõhise diskrimineerimise vastu;
- D. arvestades, et 2015. aastal ulatus naiste tööhõive rekordilise 64,5 %-ni, kuid jäi oluliselt alla meeste tööhõive määrale, mis oli 75,6 %; arvestades, et kahetsusväärset asuvad ja jäävad naised osalise tööajaga tööle neli korda suurema tõenäosusega kui mehed; arvestades, et paljud töötavad noored, eriti Kreekas, Hispaanias, Horvaatias, Itaalias, Küprosel, Portugalis ja Slovakkias ei suuda vaesusest välja pääseda;
- E. arvestades, et naiste töötuse määra on alahinnatud, kuna paljud naised ei ole töötuna registreeritud, eelkõige need, kes elavad kauges või maapiirkondades või töötavad pereettevõtetes, ning paljud neist, kes on pühendunud ainult majapidamisele ja laste eest hoolitsemisele; arvestades, et selline olukord põhjustab ka ebavõrdsust seoses juurdepääsuga avalikele teenustele (toetused, pensionid, rasedus- ja sünnituspuhkus, haiguspuhkus, sotsiaalkindlustus jne);
- F. arvestades, et Eurofoundi meeste ja naiste tööhõive erinevusi käsitleva aruande hinnangu kohaselt läheb see tööhõivelõhe ELile maksma umbes 370 miljardit eurot aastas, mis on 2,8 % ELi SKPst¹;
- G. arvestades, et majanduskriisi ja eelarvekärbete all kannatavates riikides tabavad raskused ebaproportsionaalsel määral naisi, eelkõige noori ja vanemaealisi naisi, üksikemasid ja mitmekordselt diskrimineeritud naisi ning et tööturult eemalejäämise tõttu on see tõuganud nad vaesusse ja sotsiaalsesse tõrjutusse; arvestades, et hooldus- ja tervishoiuteenuste kärpimise tõttu läheb hoolduskohustus riigilt jälle perede õlule ja eeskätt mõjutab see naisi;
- H. arvestades, et ELis püsib vaesuse feminiseerumine ja arvestades, et väga suur osa naiste tööpuudusest, vaesusest ja sotsiaalsest tõrjutusest on tihedalt seotud selliste avalike teenuste nagu tervishoiu, hariduse, sotsiaalteenuste ja sotsiaaltoetuste eelarvete kärpimisega; arvestades, et selline poliitika suurendab ebakindlat tööhõivet eeskätt sunnitud osalise tööajaga töö ja ajutiste töölepingute laialdasema kasutamise tõttu;
- I. arvestades, et 2015. aastal langes kolmveerand majapidamistööst ja kaks kolmandikku lastehoolduse kohustustest töötavatele naistele, kes kandsid seega topeltkoormust; arvestades, et üldjuhul teevad naised ära suurema osa lastehooldus- ja majapidamistööst; arvestades, et traditsioonilistel soorollidel ja stereotüüpidel on endiselt suur mõju meeste ja naiste vahelisele rollijaotusele kodus, tööl ja ühiskonnas üldiselt; arvestades, et selline tavapärane kohustuste jagunemine kipub kehtivat olukorda põlistama, piirab naiste töö- ja isikliku arengu võimalusi ning jätab neile vähe aega ühiskonnas, oma kogukonnas ja majanduses osalemiseks; arvestades, et pikemas plaanis on naiste majandusliku sõltumatuse eeltingimuseks nn tasuta töö, s.t hooldus- ja majapidamistööst võrdne jaotus meeste ja naiste vahel;

¹ Eurofoundi 2016. aasta aruanne „Soopõhine tööhõivelõhe. Probleemid ja lahendused“.

- J. arvestades, et kehtivatele ELi ja riikliku tasandi poliitikaraamistikele ja õigusaktidele vaatamata põhjustavad teatavad kodustel põhjustel võetava puhkuse liigid endiselt nii naiste kui ka meeste diskrimineerimist ja häbimärgistamist, ning et eelkõige mõjutab see naisi kui peamisi hooldajaid, kes kodustel põhjustel võetavat puhkust kasutavad;
- K. arvestades, et ligi neljandikus ELi liikmesriikides ei ole seadusega sätestatud isapuhkust ning mitmetes riikides, kus selline puhkus on lubatud, saavad mehed seda võtta vaid üheks, kaheks või mõneks päevaks; arvestades, et kaheksas liikmesriigis ei ole vanemapuhkus tasuline ning keskmiselt kasutavad isad vanemapuhkust vähe – ainult 10 % isadest võtab vähemalt ühe päeva puhkust, samas kui 97 % naistest kasutab vanemapuhkust, mida võimaldatakse mõlemale vanemale; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks on tähtis propageerida vanema- ja isapuhkuse ulatuslikumat kasutamist; arvestades, et Eurofoundi uuringus¹ ilmsid asjaolud, mis mõjutavad isade vanemapuhkuse kasutamise määra, näiteks hüvitise määr, puhkusesüsteemi paindlikkus, teabe kättesaadavus, lastehoiuteenuste kättesaadavus ja paindlikkus ning hirm puhkuse tõttu tööturul kõrvale jääda;
- L. arvestades, et naiste aktiivse tööturule kaasamise üks eeltingimus on kättesaadavate, kvaliteetsete ja odavate laste, vanemaealiste ja teiste ülalpeetavate perekonnaliikmete jaoks mõeldud hooldusasutuste ja -teenuste olemasolu; arvestades, et Barcelona eesmärgid on suurepärase abivahend tõelise soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks ning et kõik liikmesriigid peavad võimalikult kiiresti alustama nende täitmiseega; arvestades, et kvaliteetsete ja taskukohaste lastehooldusasutuste ja -teenuste puudumine sunnib emasid valima osalise tööajaga töötamise ja laste hooldamiseks töölt lahkumise vahel, mis mõjutab pere tulusid ja pensionisääste;
- M. arvestades, et naiste ja tütarlaste juurdepääs koolitusele ning nende õigus haridusele kui põhiline inimõigus on olulised euroopalikud väärtused, need on olulised naiste ja tütarlaste mõjuvõimu suurendamiseks sotsiaalsel, kultuurilisel ja kutsealasel tasandil ning kõigi muude sotsiaalsete, majanduslike, kultuuriliste ja poliitiliste õiguste täielikuks kasutamiseks ja sellest tulenevalt naiste ja tütarlaste vastase vägivalda ärahoidmiseks; arvestades, et üldine kohustuslik ja tasuta haridus on kõigile võrdsete võimaluste tagamise vältimatu eeltingimus ning see peaks olema kättesaadav kõigile lastele ilma igasuguse diskrimineerimiseta ja sõltumata nende staatusest elukoha mõttes; arvestades, et võitlus soolise ebavõrdsuse vastu algab eelkoolieas ning eeldab pidevat pedagoogilist järelevalvet õppekavade, arengueesmärkide ja õpitulemuste üle;
- N. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse eest vastutavad kõik ühiskonna liikmed ning sellesse peavad aktiivselt panustama nii naised kui ka mehed; arvestades, et ametiasutused peaksid kohustuma välja töötama meestele ja noorematele põlvkondadele suunatud koolituskampaaniaid, mille eesmärk on kaasata mehi ja poisse ning aja jooksul tõkestada ja kaotada igasugune sooline vägivald ja edendada naiste mõjuvõimu;
- O. arvestades, et kuigi naiste keskmine haridustase on meeste omast kõrgem, oli soopõhise palgalõhe suurus ELis 2014. aastal 16,1 %, kusjuures liikmesriikide vahel on siin suuri erinevusi;

¹ Eurofoundi 2015. aasta aruanne „Vanema- ja isapuhkuse kasutamise edendamine Euroopa Liidu isade seas“.

- P. arvestades, et horisontaalne ja vertikaalne soopõhine segregatsioon tööturul on ikka veel laialt levinud ning seda põhjustab muu hulgas asjaolu, et „naiselikuks“ loetavaid töid väärtustatakse „mehelikest“ töödest madalamalt, et endiselt püsivad nn klaaslaed, mis ei lase naistel jõuda kõige kõrgematele ja kõige paremini tasustatud ametikohtadele, ning et endiselt on täiskohaga töödest vähem tasustatud osalise tööajaga tööalaste osakaal meeste omast suurem; arvestades, et ehkki naiste haridustase on meestega võrdne või isegi kõrgem, võivad haridust, koolitust ja õppurite valikuid mõjutavad soolised stereotüübid mõjutada kõiki nende elus tehtud valikuid ja seeläbi oluliselt mõjutada tööturгу; arvestades, et ühiskonnas laialt levinud ettekujutused, nagu ei võiks naised lapsi saada ja samas täisajaga töötada, kahjustavad naiste seisundit ning võivad panna noori naisi kõrgharidusest või oma tööalasesse karjääri investeerimisest loobuma;
- Q. arvestades, et Eurofoundi töötingimuste uuringu tasulise ja tasuta töötatud aja koondnäitaja (tasustatud ja tasustamata töötundide summa) põhjal on naiste tööpäev üldjuhul pikem¹;
- R. arvestades, et muu hulgas kaupade, teenuste ja põllumajanduse sektoris, kuid mitte üksnes seal, on meestel ja naistel ebavõrdne juurdepääs sellistele majanduslikele ja rahalistele ressurssidele nagu varad, kapital, laenud ja tootmisvahendid;
- S. arvestades, et ELis püsib jätkuvalt suur pensionilõhe – 2014. aastal oli see 40,2 %; arvestades, et see on tingitud niisugustest aja jooksul naiste suhtes kuhjunud ebasoodsatest asjaoludest nagu paljude rahaliste vahendite, näiteks täisajaga töötamisel väljateenitavate hüvitiste ja pensionite kättesaamatusest – paljud naised ei saa neid, kuna hoolduskohustuste tõttu töötavad nad katkestustega või osalise tööajaga;
- T. arvestades, et mõningates ELi liikmesriikides on säilinud individualiseerimata maksu- ja sotsiaalkindlustussüsteemid; arvestades, et sellises olukorras sõltuvad naised oma abikaasadest, kuna neil võivad olla üksnes tuletatud õigused lähtuvalt nende suhtest mehega;
- U. arvestades, et viimase kümnendi jooksul on naiste üldine osakaal riiklikes või föderaalparlamentides kasvanud vaid 6 %, ulatudes 2015. aastal 29 %-ni;
- V. arvestades, et 2015. aastal olid ainult 6,5 % suurimate börsil noteeritud äriühingute esimeestest ja 4,3 % nende tegevjuhtidest naised;
- W. arvestades, et ehkki EL on pühendunud otsustusprotsesside soolisele tasakaalustatusele, valitseb ELi asutuste haldusnõukogudes tõsine sooline tasakaalustamatus ja püsiv sooline segregatsioon, kuna mehed moodustavad keskmiselt 71 % haldusnõukogude koosseisust, ainult iga kolmanda nõukogu esimeheks on naine ning ELi asutuste 42 tegevjuhist on ainult kuus naised;
- X. arvestades, et rohkem kui pooled mõrvatud naistest on tapnud nende lähisuhte partner, sugulane või pereliige²; arvestades, et 33 % ELi naistest on kogunud füüsilist ja/või seksuaalvägivalda ning 55 % naistest on seksuaalselt ahistatud, sealhulgas 32 %

¹ Eurofound (2015). „Esimesed tähelepanekud. Kuues Euroopa töötingimuste uuring“.

² <http://ec.europa.eu/eurostat/web/crime/database>

- töökohal; arvestades, et naised on seksuaal-, füüsilise ja internetivägivalda, küberkiusamise ja jälitamise ees eriti kaitsetud;
- Y. arvestades, et naiste ja tütarlaste vastane vägivald on üks maailmas kõige levinumaid inimõiguste rikkumisi, mis puudutab kõiki ühiskonnatasandeid, olenemata vanusest, haridusest, sissetulekust, ühiskondlikust seisundist ja päritolu- või elukohariigist, ning takistab oluliselt naiste ja meeste võrdõiguslikkuse saavutamist; arvestades, et naiste tapmise (feminiitsiid) nähtus ei näita liikmesriikides kahanemise märke;
- Z. arvestades, et elanike küsitlused, millega uuritakse suhtumist naistevastasesse vägivalda, näitavad murettekitavat kalduvust süüdistada ohvrit, mis võib olla üks patriarhaalse ühiskonnakorra mõjusid; arvestades, et tihtipeale ei mõista ametivõimud ja teised institutsioonid sellist käitumist otsustavalt hukka;
- AA. arvestades, et digikommunikatsiooni vahendid on suurendanud naistevastase vihakõne ja ähvarduste levikut, kusjuures 18% Euroopa naistest on teismeeast saadik kogunud mingil kujul internetiahistamist ning Euroopas on üheksa miljonit internetivägivalda ohvrit; arvestades, et kohtusüsteem ei ole aldis käsitlema naistevastase internetivägivalda juhtumeid; arvestades, et väga harva juhtub, et ahistajatest ja vihakõne levitajatest teatatakse, nende juhtumeid uuritakse, neile esitatakse süüdistus ja määratakse karistus;
- AB. arvestades, et 23 % lesbilistest naistest ja 35 % transsoolistest inimestest on viimase viie aasta jooksul kodus või mujal (tänaval, ühistranspordis, töökohal jne) füüsiliselt/seksuaalselt rünnatud või vägivaldaga ähvardatud;
- AC. arvestades, et LGBT-inimesi käsitlevast ELi uuringust selgus, et lesbilisi, biseksuaalseid ja transsoolisi naisi ähvardab väga suur oht sattuda oma seksuaalse sättumuse või sooidentiteedi tõttu diskrimineerimise ohvriks; arvestades, et soopõhine diskrimineerimine on läbi põimunud muu diskrimineerimisega rassi, rahvuse, religiooni, puude, tervise, soolise identiteedi, seksuaalse sättumuse ja sotsiaalmajanduslike tingimuste alusel;
- AD. arvestades, et tingimused halvenevad teatavate naisterühmade jaoks, kes pidevalt kogevad mitmesuguste raskuste ja ohtude kuhjumist ja sagedast diskrimineerimist;
- AE. arvestades, et 2015. aastal kasvas enneolematult ELi territooriumile saabunud pagulaste ja varjupaigataotlejate hulk; arvestades, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti (UNHCR) andmetel olid enam kui pooled pagulastest ja varjupaigataotlejatest naised ja lapsed, ning arvestades, et pagulastest naisi ja lapsi on ahistatud ning nende suhtes on tarvitatud vägivalda, sh seksuaalvägivalda kogu nende teekonna jooksul, kaasa arvatud ELi ülerahvastatud vastuvõtukeskustes;
- AF. arvestades, et naised ja tütarlapsed moodustavad 80 % registreeritud inimkaubanduse ohvritest¹; arvestades, et ohvrite tuvastamine on jätkuvalt raske, ning arvestades, et ohvritele tuleb pakkuda rohkem tuge ja kaitset ning kogu inimkaubanduse vastases võitluses tuleb arvestada soolist aspekti;
- AG. arvestades, et inimkaubanduse üks peaesmärke on ohvrite seksuaalne ärakasutamine

¹ Eurostati aruanne „Inimkaubandus“ (2015. aasta väljaanne).

ning et selle ohvriks langenud naisi sunnitakse elama vanglatingimustes ja taluma päevast päeva füüsilist ja psüühilist vägivalda;

- AH. arvestades, et seksuaal- ja reproduktiivtervis ja vastavad õigused on põhilised inimõigused ning soolise võrdõiguslikkuse ja enesemääramise oluline osa ning et need tuleks lisada ELi tervisestrateegiasse;
- AI. arvestades, et naiste tervist ei tohiks kunagi ohtu seada veendumuste tõttu loobumise või isiklike uskumuste tõttu;
- AJ. arvestades, et ELi soolise võrdõiguslikkuse õigusaktide kohaldamisel liikmesriikides on tuvastatud konkreetseid probleeme asjaomaste direktiivide ülevõtmisel ja kohaldamisel, näiteks esineb olulisi puudujääke seadusandluses ning riiklikud kohtud ei ole selle kohaldamisel järjekindlad, kuid leidub ka üldist teadmatust võrdõiguslikkuse põhimõtete ja vastavate seaduste osas¹;
- AK. arvestades, et mitmetes liikmesriikides ei toimu eelkõige ELi soolist võrdõiguslikkust käsitlevate direktiivide nõuetekohast rakendamist: transsoolisi inimesi ei kaitsta diskrimineerimise eest töölevõtmisel ning kaupade ja teenuste kättesaadavaks tegemisel;
- AL. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse institutsioonilised mehhanismid on riiklikes valitsusstruktuurides sageli marginaliseeritud ja eri poliitikavaldkondade vahel killustatud ning neid pärsvad keerulised ja laienevad volitused, piisava personali, väljaõppe, andmete ja vahendite puudus ning poliitilise juhtkonna toetuse puudumine²;
- AM. arvestades, et ulatuslike, usaldusväärsete ja sooliselt eristatud statistiliste andmete jätkuv puudumine tekitab ebamäärasust ja moonutab pilti soolise võrdõiguslikkuse olukorrast, eelkõige naistevastase ja soopõhise vägivalla osas; arvestades, et selliste andmete kogumine mitte üksnes aitaks saada olukorrast selgemat ülevaadet, vaid juhiks ka tähelepanu pakilistele probleemidele;
- AN. arvestades, et võrdõiguslikkuse eesmärkide täitmisel on suur tähtsus sotsiaalpartneritel, kuna erinevatel tasanditel poliitikakujundamise ja kollektiivlepingutesse sekkudes kujundavad nad märkimisväärselt tööturgu ja ühiskondlikke tingimusi, olgugi et igal konkreetsel juhul sõltub nende osakaal eri riikides ja töösuhete korralduses suurel määral riikide traditsioonidest ja nende endi organisatsioonide tugevusest³;
- AO. arvestades, et vastavalt Eurobaromeetri 2016. aasta andmetele sooviks 55 % eurooplasi, et EL sekkuks rohkem naiste ja meeste võrdse kohtlemise valdkonda; arvestades, et komisjonil on küsitlustele vaatamata aluslepingute kohaselt kohustus saavutada sooline võrdõiguslikkus;

¹ Võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise õiguseksperptide Euroopa võrgustiku uurimus „Euroopa soolise võrdõiguslikkuse seaduste võrdlev analüüs 2015“.

² EIGE (2014): „Institutsiooniliste mehhanismide tulemuslikkus soolise võrdõiguslikkuse edendamisel. Ülevaade Pekingi tegevusprogrammi rakendamisest liikmesriikides“.

³ Eurofoundi 2014. aasta aruanne „Sotsiaalpartnerid ja sooline võrdõiguslikkus Euroopas“.

1. tunneb sügavat muret selle pärast, et EL on soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel alles poolel teel, nagu selgub EIGE 2015. aasta soolise võrdõiguslikkuse indeksist; peab väga kahetsusväärseks asjaolu, et soolise võrdõiguslikkuse ja soolise diskrimineerimise vastase võitluse tähtsus ja ulatus väheneb, sest seda marginaliseeritakse poliitilise eesmärgina ja piiratakse poliitikavaldkonnana, eelkõige seoses kogu Euroopas toimuvate tagasilöökidega naiste ja LGBTI-inimeste õiguste ning seksuaal- ja reproduktiivtervise alaste õiguste vallas, ning peab vajalikuks uurida selle suundumise põhjusi ning vaadata läbi praegused strateegiad, vahendid ja lähenemisviisid, mida järgitakse soolise võrdõiguslikkuse edendamise valdkonnas;
2. juhib tähelepanu asjaolule, et EL on kohustatud võitlema sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu ning et Euroopa Liidu lepingus ja Euroopa Liidu toimimise lepingus (ELi toimimise lepingu) kinnitatakse ELi kohustust kaotada meeste ja naiste ebavõrdsus ning edendada nende võrdõiguslikkust; rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte ei takista säilitamast või võtmast meetmeid, mis toovad alaesindatud soole konkreetset kasu, nagu on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 23;
3. kutsub komisjoni üles lõimima soolise võrdõiguslikkuse teema eelarvetesse ja poliitikakujundamisse ning ELi meetmete ja programmide elluviimisesse ning viima kõigi poliitiliste algatuste puhul läbi soolise mõju hindamise, et aidata ELi poliitilisel tasandil tagada ühtsem ja tõenduspõhisem reageering sooprobleemidele; kutsub liikmesriike üles võtma riiklikul tasandil vastavaid meetmeid;
4. palub, et komisjon hindaks põhjalikumalt liikmesriikides naiste õigusi ja soolist võrdõiguslikkust kahjustava avaliku sektori kulutuste kärpimise mõju ning võtaks meetmeid sellise mõju tõkestamiseks;
5. peab kahetsusväärseks soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise puudumist strateegias „Euroopa 2020“ ja nõuab soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise üldist ja tugevamat kaasamist sellesse, tegeldes samas naiste vaesuse struktuuriliste põhjustega eelkõige riigipõhiste soovitude koostamisel Euroopa poolaasta kontekstis, ning konkreetseid poliitikasuuniseid soolise ebavõrdsuse vähendamiseks, mis tuleb lisada iga-aastasele majanduskasvu analüüsile;
6. võtab teadmiseks soolistel ja muudel põhjustel aset leidva diskrimineerimise osalise kattuvuse ja mitmekordse diskrimineerimise ebaproportsionaalse mõju naistele; rõhutab pakilist vajadust võidelda naiste vaesuse vastu, eelkõige vanemate naiste ja üksikemade, soopõhise vägivalda ohvriks langenud, puuetega, rändajatest, pagulastest ja varjupaigataotlejatest naiste ning vähemuste hulka kuuluvate naiste vaesuse vastu; ergutab liikmesriike tegema koostööd piirkondlike ja kohalike omavalitsustega, õiguskaitseasutustega, riiklike võrdõiguslikkust edendavate asutustega ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega, et põhjalikumalt jälgida soolise ja muudel põhjustel aset leidva diskrimineerimise omavahelist seotust ning rakendada tõhusamaid kaasamisstrateegiaid, kasutades tõhusalt sotsiaalpoliitika vahendeid, eriti Euroopa Sotsiaalfondi ja struktuurifonde;
7. toetab nõukogu nõudmist, et komisjon esitaks uue algatuse, milles kehtestatakse naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia aastatel 2016–2020, mis hõlmaks trans- ja intersoolisi inimesi, ning soovib, et komisjon tugevdaks soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks võetud strateegilise kohustuse staatust, mis peaks olema tihedalt seotud

strateegiaga „Euroopa 2020“ ja mille puhul tuleks arvesse võtta ka ÜRO säästva arengu tegevuskava aastani 2030;

8. palub komisjonil ja liikmesriikidel tõhustada poliitikat ja suurendada investeeringuid naiste kvaliteetse tööhõive toetamiseks kõikides sektorites ning võtta meetmeid ebakindlate töövormidega võitlemiseks;
9. innustab liikmesriike edendama algatusi, meetmeid ja tegevusi, millega toetatakse ja nõustatakse naisi, kes otsustavad hakata ettevõtjaks;
10. kutsub komisjoni üles koondama soolise perspektiivi makromajandusliku poliitika alla ja rakendama uuenduslikke meetmeid, et edendada võrdseid töövõimalusi ja hoolduskohustusi nii meeste kui ka naiste jaoks;
11. märgib, et naiste ja meeste võrdne osalemine tööturul ning paremad ja õiglasemad naiste palgad ei aita mitte ainult suurendada naiste majanduslikku sõltumatust, vaid suurendavad ka märkimisväärselt ELi majanduslikku potentsiaali ning kindlustavad liidu õiglast ja kaasavat olemust; juhib tähelepanu sellele, et OECD prognooside kohaselt aitaks meeste ja naiste osalemise määra täielik ühtlustamine suurendada SKP-d elaniku kohta 12,4 % 2030. aastaks;
12. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles jälgima töötajate õigusi ja võtma meetmeid nende õiguste rikkumise vastu, eriti naistöötajate puhul, kes töötavad järjest rohkem madalalpalgalistel töökohtadel ja langevad diskrimineerimise ohvriks, nagu ka võtma vastu poliitika ja meetmed, et teha kindlaks töökiusamine, sealhulgas rasedate töötajate kiusamine ja nende ebasoodus kohtlemine pärast rasedus- ja sünnituspuhkust tööle naasmist või töökohale kandideerimisel, kaitsta selle eest, anda selle kohta teavet ja leida sellele probleemile lahendus; palub komisjonil ja liikmesriikidel esitada nii soo kui ka lapsevanemaks olemise alusel eristatud andmeid palga- ja pensionilõhede kohta;
13. toonitab, et haridus on tähtis vahend, mille abil aidata naistel osaleda täielikult ühiskonna ja majanduse arengus; rõhutab, et elukestva õppe meetmed on keskse tähtsusega, et anda naistele oskusi, mis võimaldavad neil naasta tööle, saada paremaid töökohti, paremat sissetulekut ja paremaid tööttingimusi; kutsub komisjoni üles toetama algatusi, millega pakutakse tuge naistele suunatud kutseharidusprogrammide rakendamiseks, julgustades neid osalema teadus-, tehnoloogia- ja IT-alastes kõrgharidusprogrammides, mis on suunatud soolise võrdõiguslikkusega tegelevatele haridusvaldkonna töötajatele ning millega takistatakse stereotüüpide edasikandmist õppekavade ja õppematerjalide kaudu; kutsub ülikoole ja teadusasutusi üles võtma koostöös komisjoniga vastu soolise võrdõiguslikkuse poliitika, kasutades Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi poolt välja töötatud suuniseid (nn vahend GEAR — sooline võrdõiguslikkus teadus- ja uurimisasutustes);
14. kutsub kõiki liikmesriike üles tegelema soolise võrdõiguslikkusega, seksismi ja soostereotüüpidega oma haridussüsteemi kõigil tasanditel ning tagama, et nende haridusalased eesmärgid hõlmaksid hariduse andmist sellistes küsimustes nagu põhiõiguste ja -vabaduste austamine ning võrdsed õigused ja võimalused naistele ja meestele, ning et nende kvaliteedi põhimõtted hõlmaksid naiste ja meeste tõelise võrdõiguslikkuse saavutamist ja nende täieliku võrdsuse edendamist segavate takistuste kõrvaldamist;

15. kutsub komisjoni üles esitama tihedas koostöös liikmesriikidega ambitsioonika ja ulatusliku seadusandlike ning mitteseadusandlike meetmete paketi töö- ja eraelu tasakaalustamise kohta osana komisjoni 2017. aasta tööprogrammist, võttes arvesse välja kuulutatud Euroopa sotsiaalsete õiguste sammast ning muu hulgas vaadates läbi rasedus- ja sünnituspuhkuse direktiivi 92/85/EMÜ ning lapsehoolduspuhkuse direktiivi 2010/18/EL ning isapuhkuse ja hoolduspuhkuse direktiivi ettepanekud ning julgustades kõigis töötajakategooriates mehi ja naisi võrdselt taolist puhkust võtma;
16. märgib rahuloluga, et aastatel 2014–2015 muutsid mitu liikmesriiki oma vanemapuhkuse poliitikat ja/või õigusakte, nähes ette lapsehoolduspuhkuse õiguse loovutamise keelu, isapuhkuse andmise kohustuslikkuse, pikema isapuhkuse ja/või hüvitised, kui puhkus vanemate vahel jagatakse või vanemate vahel võrdselt jagatakse, mis tugevdab nende kui vanemate õigusi, tagab suurema naiste ja meeste võrdõiguslikkuse ja asjakohasema hooldus- ja majapidamiskohustuste jaotuse ning parandab naiste võimalusi osaleda täielikult tööturul; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma meetmeid, et ergutada mehi osalema võrdselt majapidamistöodes ning laste ja teiste ülalpeetavate eest hoolitsemises;
17. palub Eurofoundil arendada oma tegevust töökohtade ja tööelu kvaliteedi jälgimiseks oma Euroopa töötingimuste uuringu raames, mis põhineb töökoha kvaliteedi käsitusel, mis hõlmab sissetulekuid, väljavaateid, tööaja kvaliteeti, oskuste kasutamist ja kaalutusõigust, sotsiaalset keskkonda, füüsilist ohtu ja töö intensiivsust; kutsub Eurofoundi lisaks üles arendama oma uuringuid sellise poliitika, sotsiaalpartnerite kokkulepete ja suuremat töö ja eraelu tasakaalu toetavate ettevõtete praktikate vallas ning arendama uuringuid selle kohta, kuidas kahe töötajaga leibkonnad tulevad toime mõlema tööaja korraldamisega ja kuidas selliseid leibkondi paremini toetada;
18. palub, et liikmesriigid, kes ei ole seda veel teinud, liiguksid sotsiaalse võrdsuse poliitikas õiguste individualiseerimise suunas, eelkõige maksusüsteemides, et vähem teenivatel abikaasadel ei oleks stiimuleid tööturult lahkuda või töötada osalise tööajaga;
19. õnnitleb liikmesriike, kes on täitnud mõlemad Barcelona eesmärgid; ergutab Portugali, Madalmaid, Luksemburgi, Soomet, Itaaliat, Maltat ja Eestit täitma teist eesmärki ning palub, et Poola, Horvaatia ja Rumeenia, kes on mõlema eesmärgi täitmisest veel kaugel, tugevdaksid jõupingutusi ametliku lastehoiu pakkumise osas, et aidata töötajate töö- ja eraelu paremini tasakaalustada; juhib tähelepanu sellele, et praegused tulemused viitavad selgelt, et investeerimine laste ja vanurite hooldusesse parandab naiste täistööajaga töötamist ja võimaldab neil saavutada paremat kohalikku ja sotsiaalset kaasatust;
20. kordab oma üleskutset, et komisjon ja liikmesriigid püüaksid kehtestada lastegarantiid, et igal vaesusriskis Euroopa lapsel oleks juurdepääs tasuta tervishoiuteenustele, tasuta haridusele, tasuta lapsehoiule, inimväärsele eluasemele ja piisavale toitumisele; rõhutab, et selline poliitika peab võtma arvesse naiste ja tütarlaste olukorda, eelkõige haavatavates ja marginaliseeritud kogukondades; märgib, et noortegarantii algatus peab hõlmama soolist aspekti;
21. peab soolise palgalõhe püsimist kahetsusväärseks ning nõuab tungivalt, et komisjon, liikmesriigid ja sotsiaalpartnerid võtaksid kiiresti selle vastu meetmeid;

22. märgib, et esimene samm võitluses soolise palgalõhega on palgatasemete läbipaistvuse saavutamine ning märgib huviga, et mitmed ettevõtted on hakanud oma meessoost ja naissoost töötajate palgaerinevusi analüüsima ja avalikustama; kutsub kõiki tööandjaid ja ametiühinguid üles välja töötama ja kasutama rakenduslikke ja konkreetseid töö hindamise vahendeid, mis aitaksid määrata kindlaks võrdse tasu võrdse ja võrdväärse töö eest; kutsub liikmesriike lisaks üles viima läbi korrapäraseid palkade ja töötasu kaardistamisi, avalikustama andmed ja paluma ettevõtetel kehtestada sisemised mehhanismid palgalõhede tuvastamiseks;
23. tunneb heameelt asjaolu üle, et komisjon peab võrdse tasu maksmist võrdse ja võrdväärse töö eest üheks peamiseks tegevusvaldkonnaks; nõuab sellega seoses 2006. aasta võrdse kohtlemise direktiivi uuestisõnastamist;
24. mõistab hukka asjaolu, et enam kui pooltes liikmesriikides on sooline pensionilõhe kasvanud; julgustab Küproost, Saksamaad ja Madalmaid vähendama naiste ja meeste pensionide erinevust, mis on peaaegu 50 %; kutsub Maltat, Hispaaniat, Belgiat, Iirimaa, Kreekat, Itaaliat ja Austriat üles kaotama soolist lõhet pensioniõiguste osas, kuna 11–36 % naistest nendes riikides ei saa üldse pensioni;
25. tunnustab Rootsi valitsust sugupoolte võrdse esindatuse saavutamise eest ning Sloveeniat ja Prantsusmaad virtuaalse võrdsuse saavutamise eest; ergutab Ungarit, Slovakkia ja Kreekat, kes on moodustanud valitsused ilma ühegi naise osaluseta,¹ tagama, et naised oleksid kõikidel poliitika ja majanduslike otsuste langetamise tasanditel piisavalt esindatud; kutsub liikmesriike üles tagama soolist võrdõiguslikkust oma valitsuste, avaliku sektori asutuste ja organite juhtivatel ametikohtadel ning valimisnimekirjades, et tagada võrdne esindatus kohalikes volikogudes, piirkondlikes ja riiklikes parlamentides ning Euroopa Parlamendis; rõhutab, et mitmed uuringud on näidanud, et asjakohased seadusandlikud meetmed võivad tuua kaasa kiireid muutusi poliitilise sfääri soolises tasakaalus; jagab komisjoni arvamust, et kvootide tõhususe saavutamiseks peaksid nendega kaasnema õigusaktid, mis käsitlevad kandidaatide nimekirja ülesehitust ja asjakohaseid karistusi juhuks, kui neid rikutakse;
26. rõhutab, et asjaolu, et naised on ELi ja liikmesriigi tasandil valitavatel ja nimetatavatel poliitilistel ametikohtadel selgelt allaesindatud, on demokraatia puudujääk, mis õhonestab otsuste tegemise õiguspärasust nii ELi kui ka riikide tasandil;
27. nõuab ka, et ELi institutsioonid teeksid kõik, mis nende võimuses, et tagada sooline võrdõiguslikkus volinike kolleegiumis ja kõikide ELi institutsioonide, ametite, instituutide ja organite kõrgetel ametikohtadel;
28. märgib murega, et mis puudutab naiste esindatust suurte börsil noteeritud äriühingute nõukogudes, jääb enamik riike 2015. aastal ELi keskmisest allapoole, võrreldes 2010. aastaga; hindab aga positiivselt üldist edasiminekut, eriti Prantsusmaal, Itaalias, Ühendkuningriigis, Belgias ja Taanis;
29. kordab oma üleskutset nõukogule võtta kiiresti vastu direktiiv, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute tegevjuhtkonda mittekuuluvate juhtorgani liikmete seas (naissoost juhatuse liikmete direktiiv), mis on esimene tähtis samm võrdse esindatuse suunas avalikus ja erasektoris; märgib, et

¹ 2014. ja 2015. aasta arengud.

edusammud on kõige nähtavamad (11,9 %-lt 2010. aastal 22,7 %-ni 2015. aastal) liikmesriikides, kus juhatuse liikmete kvoote reguleerivad siduvad õigusaktid on vastu võetud¹;

30. peab kahetsusväärseks asjaolu, et ainult üks liikmesriik on saavutanud kõrgkoolide juhtivatel ametikohtadel soolise tasakaalu, väljendades samal ajal heameelt asjaolu üle, et naiste esindatus nimetatud ametikohtadel on üldiselt paranenud;
31. nõuab tungivalt, et liikmesriigid ennetaksid igasugust naistevastast vägivalda ja reageeriks sellele ning võtaksid kasutusele täiendavaid ennetusstrateegiaid, muutes suunatud toetus- ja kaitseteenused laialdaselt kättesaadavaks, nii et kõikidel ohvritel oleks neile juurdepääs, ning pööraksid 2017. aastal kuriteoohvrite direktiivi rakendamisest aru andes erilist tähelepanu ohvrite õiguste soospetsiifilistele aspektidele, sealhulgas soolisele identiteedile ja sootunnustele; palub nõukogul kohaldada „sillaklauslit“ ja võtta vastu ühehäälneline otsus, mis määratleks soolise vägivalda ühena Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 83 lõikes 1 osutatud kuriteoaldkondadest; palub, et komisjon koostaks Euroopa lähenemiskeeldude registri, et täiendada ohvrite kaitset reguleerivaid ELi õigusakte;
32. kordab kindlalt, et soopõhine vägivald ja diskrimineerimine, sealhulgas, kuid mitte ainult, vägistamine ja seksuaalne vägivald, seksuaalne ahistamine, naiste suguelundite moonutamine, korraldatud abielud ning perevägivald, kahjustab jõhkralt inimväärikust; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles rakendama täisleppimatuse poliitikat naistevastase vägivalda kõigi vormide, sealhulgas perevägivalda suhtes, millest ohvrid ei soovi teatada, kuna seda on põhjustanud nende partnerid või perekonna liikmed; nõuab tungivalt, et liikmesriigid muudaksid nähtavaks koduvägivalda ohvriks langenud puuetega naiste probleemi, sest neil naistel puudub sageli võimalus vägivaldsest suhtest pääseda;
33. tunneb heameelt liikmesriikide edusammude üle Istanbuli konventsiooni allkirjastamisel, mis on rahvusvahelisel tasandil esimene õiguslikult siduv vahend naistevastase vägivalda ennetamiseks ja tõkestamiseks; nõuab tungivalt, et selle ratifitseeriks kiiresti ka need liikmesriigid, kes seda veel teinud ei ole; väljendab heameelt seoses komisjoni 2016. aasta märtsi ettepanekuga ELi ühinemise kohta Istanbuli konventsiooniga; kutsub nõukogu ja komisjoni üles kiirendama läbirääkimisi Istanbuli konventsiooni allkirjastamise ja sõlmimise üle ning toetab tingimusteta ja laiapõhjalist ühinemist selle konventsiooniga; kutsub lisaks komisjoni üles võtma kasutusele soolise vägivalda määratluse kooskõlas direktiivi 2012/29/EL sätetega ning esitama võimalikult kiiresti laiaulatusliku Euroopa strateegia soolise vägivalda tõkestamiseks ja sellega võitlemiseks, mis peaks sisaldama ka siduvat õigusakti;
34. kiidab Eurostati ning riiklike kohtuasutustite ja politsei koostööd andmete vahetamisel, et tuua avalikkuse ette kahetsusväärne sooline vägivald ELis, ning kutsub neid üles seda koostööd alaliselt jätkama, jälgides koos EIGEga iga-aastaselt naistevastaste kuritegude statistikat;

¹ Euroopa Komisjoni teabeleht „Sooline tasakaal äriühingute juhtorganites – Euroopa on purustamas klaaslage“, oktoober 2015. Euroopa Komisjon, õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat, „Naised ELi majanduslikus otsusprotsessis. Eduaruanne. Strateegia „Euroopa 2020“ kohane juhtalgatus“, 2012. Aagoth Storvik ja Mari Teigen „Naised ettevõtete juhatustes: Norra kogemus“, juuni 2010.

35. rõhutab, et stereotüübid on tihedalt seotud naiste ahistamise juhtude arvu märkimisväärse suurenemisega ning seksismiga internetis ja sotsiaalmeedias, mis võib ühtlasi kaasa tuua uusi naiste ja tüdrukute vastu suunatud vägivalla vorme, nagu küberkiusamine, -ahistamine, alandavate kujutiste kasutamine internetis ning erafotode ja videote levitamine sotsiaalmeedias ilma asjaomaste isikute nõusolekuta; rõhutab, et nende nähtuste vastu tuleb võidelda juba varajases eas; rõhutab, et sellised olukorrad võivad tekkida seepärast, et piisavat kaitset ei paku avaliku sektori asutused ja muud institutsioonid, kes peaksid looma sooneutraalse keskkonna ja hukka mõistma seksismi;
36. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid kasutusele kõik õiguslikud ja juriidilised meetmed, et võidelda internetis naiste vastu suunatud vägivallaga; eelkõige kutsub ELi ja liikmesriike üles ühendama jõud tervikliku Euroopa strateegia abil soolise vägivalla ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks, eesmärgiga luua raamistik, milles internetivägivalla uued vormid tunnistatakse kuriteoks ning viiakse sisse psühholoogilise abi andmine internetivägivalla ohvriteks langenud naistele ja tüdrukutele; nõuab, et ELi küberjulgeoleku strateegia ja küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskuse (Europol) suhtes viidaks läbi soolise mõju hindamine, et need küsimused saaks lisada nende töösse ja et nad võtaksid oma töös omaks soolise perspektiivi;
37. palub veel kord, et komisjon asutaks Euroopa soolise vägivalla järelevalvekeskuse (analoogiliselt praeguse Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudiga), mida juhiks Euroopa koordinaator ja mis tegeleks naiste ja tütarlaste vastase vägivalla ennetamisega;
38. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma meetmeid naiste ja LGBTI-inimeste kaitsmiseks töökohal ahistamise eest; palub, et komisjon vaataks läbi kehtiva ELi raamotsuse (teatud rassismi ja ksenofoobia vormide ja ilmingute vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse vahenditega)¹, et lisada sellesse seksism, eelarvamuskuriteod ja viha õhutamise seksuaalse sättumuse, soidentiteedi ja sootunnuste alusel;
39. mõistab hukka asjaolu, et intersooliste imikute suguelundite kirurgiliselt n-ö normaalseks muutmine on endiselt levinud enamikus ELi riikides, kuigi see ei ole meditsiiniliselt vajalik; nõuab tungivalt, et liikmesriigid väldiksid sellise ravi läbiviimist, kui asjaomane isik ei ole andnud selleks vaba ja teavitatud nõusolekut;
40. märgib, et Maltal ja Kreekas on intersoolised isikud kaitstud sootunnuste alusel diskrimineerimise eest; kutsub liikmesriike üles lisama soolise identiteedi ja sootunnused ELi soolise võrdõiguslikkuse direktiivide rakendamise käigus oma soolise võrdõiguslikkuse alastesse õigusaktidesse;
41. rõhutab, et vägivalla ja diskrimineerimise soolised vormid, muu hulgas vägistamine ja seksuaalne vägivald, naiste suguelundite moonutamine, sundabielud, perevägivald, nn aukuriteod ja riigi poolt sanktsioneeritud sooline diskrimineerimine, kujutavad endast tagakiusamist ja peaksid olema kehtivad põhjused ELis varjupaiga taotlemiseks; toetab ohutute ja seaduslike kanalite loomist ELi sisenemiseks; tuletab meelde, et naised ja tütarlapsed on eriti kaitsetud ebaseaduslikult üle piiri toimetajate poolse ärakasutamise ees;

¹ ELT L 328, 6.12.2008, lk 55.

42. kordab oma üleskutset, et liikmesriikides lõpetataks kohe laste, rasedate ja rinnaga toitvate naiste ning vägistamise, seksuaalse vägivalda ja inimkaubanduse ohvrite kinnipidamine ning tehtaks neile kättesaadavaks asjakohane psühholoogiline ja meditsiiniline abi, mida pakuvad asjakohase soolise väljaõppe saanud isikud, nagu psühholoogid, sotsiaaltöötajad, õed ja arstid, keda on selliste hädaolukordade jaoks koolitatud; tuletab meelde, et soo või (eeldatavalt) seksuaalse sättumuse või soolise identiteedi tõttu vägivalda ohvriks langenud pagulastest ohvritele tuleks pakkuda õigeaegset toetust kõikides rände etappides, sealhulgas nende viivitamatut ümberpaigutamist juhul kui nende turvalisust ei ole võimalik tagada, kvaliteetset vaimse tervise alast tuge ja vägivalda ennetava meetmena kohest soolise identiteedi tunnustamist varjupaigamenetluse kestuse ajaks;
43. kordab, et ELi inimkaubandusevastaste õigusaktide rakendamisel tuleb järjepidevalt jälgida inimkaubanduse (mis on nüüd organiseeritud kuritegevuse üks kõige kasumlikemaid valdkondi) tõkestamise ja sellevastase võitluse soolist mõõdet ning palub veel kord, et komisjon jälgiks seda, kui hindab direktiivi rakendamist ja täitmist liikmesriikides, tagades samal ajal, et direktiivis sätestatud aruandluskohustus ja ajakava oleksid täidetud;
44. kutsub komisjoni üles pakkuma rahalist ja logistilist tuge inimkaubanduse vastases võitluses osalevatele liikmesriikidele, eelkõige Itaaliale ja Kreekale, kellele on praeguse rändekriisi tõttu langenud põhiraskus selle hädaolukorra lahendamisel;
45. nõuab jõupingutuste tegemist riiklikul ja ELi tasandil, et tugevdada võitlust püsivate stereotüüpide ja soolise diskrimineerimise vastu teadlikkuse suurendamise kampaaniate abil, mis keskenduvad naiste ja tüdrukute ning meeste ja poiste mittestereotüüpsele kujutamisele ja on suunatud kõikidele ühiskonnakihtidele; kutsub liikmesriike üles tegema positiivseid algatusi, näiteks strateegiad, et julgustada naisi valima karjääri ja erialasid valdkondades, kus naised on alaesindatud, ja et mehed võtaksid endale õiglase osa perekondlikest kohustustest ja majapidamistöödest, või suurendada meeste teadlikkust sellest, kuidas vägivald, sealhulgas ärilise seksuaalse ärakasutamise eesmärgil toimuv inimkaubandus, sundabielud ja sunniviisiline töö kahjustavad naisi, mehi ja lapsi ja õhnestavad soolist võrdõiguslikkust, ning võtma meetmed, et vähendada teabekampaaniate kaudu nõudlust inimkaubanduse ohvriks langenud naiste ja laste järele;
46. kordab, et naistel peab olema kontroll oma seksuaal- ja reproduktiivõiguste üle; kutsub liikmesriike üles tagama naistele takistamatu juurdepääsu vabatahtlikule pereplaneerimisele ning kõikidele soojätkamis ja seksuaalhügieeniga seotud teenustele, sealhulgas rasestumisvastastele vahenditele ning ohutule ja seaduslikule abordile; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles algatama meetmeid üldsuse teavitamiseks, mille eesmärk on teha naised ja mehed igakülgset teadlikuks oma õigustest ja kohustustest seksuaal- ja reproduktiivtervise küsimustes;
47. rõhutab oma veendumuse tõttu loobumise klauslite ülemäärase kasutamise suundumuse jätkuvat kasvu, mis piirab juurdepääsu seksuaal- ja reproduktiivtervise teenustele; kutsub liikmesriike üles tagama, et veendumuste tõttu loobumise klauslid ei takistaks patsientide juurdepääsu seaduslikule tervishoiule;
48. on seisukohal, et inimelude päästmiseks vajalike seksuaal- ja reproduktiivtervishoiuteenuste, kaasa arvatud ohutu aborti keelamine kujutab endast

põhiliste inimõiguste rasket rikkumist;

49. rõhutab, kui oluline on teismeliste, noortele ja täiskasvanutele suunatud aktiivne ennetus-, haridus- ja teavituspoliitika, tagamaks ELi kodanike üldise hea seksuaal- ja reproduktiivtervise ning hoides sellega ära suguhaigused ja soovimatud rasestumised;
50. julgustab liikmesriikide pädevaid asutusi edendama soolist võrdõiguslikkust kõikehõlmavates seksuaal- ja suhtealase hariduse programmides, sealhulgas harima tütarlapsi ja poisse nõusolekul, austusel ja vastastikkusel põhinevate suhete teemal, ning spordi- ja vabaajategevustes, kus stereotüübid ja soopõhised ootused võivad mõjutada tütarlaste ja poiste minapilti, tervist, oskuste omandamist, intellektuaalset arengut, sotsiaalset integratsiooni ja eneseteadvuse kujunemist;
51. rõhutab, et oluline on julgustada mehi osalema täielikult kogu tegevuses soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks ning teha kindlaks kõik võimalused jõuda suure arvu meesteni, eriti suure meeste ülekaaluga asutustes, tööstusettevõtetes ja ühendustes, et tugevdada meeste teadlikkust oma rollist ja ülesannetest soolise võrdõiguslikkuse edendamisel ja toetada naiste ja meeste jagatud võimu ja vastutuse põhimõtet töökohal, kogukonnas, erasektoris kui ka laiemalt riiklikes ja rahvusvahelistes kogukondades;
52. kutsub liikmesriike üles jälgima selliseid juhtumeid, kus meedia ja reklaamitööstus edendavad naiste ja tütarlaste seksiobjektiks ning kaubaks muutmist ja kujutavad sageli naiste nooruse, ilu ja seksuaalse võlu alaseid stereotüüpe sotsiaalse edukuse võtmeks; kutsub komisjoni üles võtma õiguslikke meetmeid, kui liikmesriik rikub audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi, ning edendada stiimulite abil häid tavasid avalikes ja eraõiguslikes meediaettevõtetes; nõuab tungivalt, et meedias ja reklaamitööstuses austataks naiste väärikust ja tagataks, et nende kujutamine on vaba stereotüüpidest ja diskrimineerimisest ning kooskõlas naiste mitmekesisusega; palub lisaks, et meedias ja reklaamitööstuses pöörataks tähelepanu tervislikele eluviisidele, erinevatele peremudelitele ja elustiilidele;
53. tuletab meelde kohustusi, milles EL leppis kokku ELi ja CELACi (Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühendus) 2013. ja 2015. aasta tegevuskavades naistevastase vägivalla kaotamise kohta ning väljendab muret nende tegevuskavade 7. peatüki puuduliku rakendamise pärast, mis käsitleb soolise võrdõiguslikkuse edendamist; kutsub liikmesriike ja Euroopa välisteenistust üles tegema koostööd ning eraldama majanduslikke ja institutsionaalseid vahendeid, et tagada tegevuskavas kokku lepitud soolise võrdõiguslikkuse edendamise soovitude täitmine, eelkõige vägivalla kõigi vormide likvideerimine vastavalt Belem de Pará konventsioonile, Istanbuli konventsioonile ja konventsioonile naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta;
54. toonitab, et uuringute kohaselt mõjutavad kliimamuutused naisi rohkem kui mehi, kuna naistele langeb vaesuses tõenäolisemalt suurem koorem, on arvamusel, et naised peavad aktiivselt osalema kliimapoliitikas ja selle meetmetes;
55. kutsub komisjoni üles esitama ettepanekut üldise säästva arengu strateegia kohta, mis hõlmab kõiki asjakohaseid sise- ja välispoliitika valdkondi, ning töötama välja tulemuslikud järelevalve-, läbivaatamis- ja vastutusmehhanismid säästva arengu tegevuskava 2030 rakendamiseks, sealhulgas selle eesmärgid ja näitajad, mis

- käsitlevad soolist võrdõiguslikkust, naiste õigusi ja naiste mõjuvõimu suurendamist;
56. palub, et komisjon jälgiks tõhusamalt ELi olemasolevate soolise võrdõiguslikkuse alaste õigusaktide rakendamist liikmesriikides, rõhutades samas vajadust algatada asjakohaste õigusaktide mittetäitmise korral rikkumismenetlused;
 57. peab kahetsusväärseks, et vaatamata mitmeaastasele finantsraamistikule lisatud institutsioonidevahelisele deklaratsioonile, millega tagatakse soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine, ei ole siiani võetud sooteadlikku eelarvestamist käsitlevaid meetmeid; rõhutab sellega seoses vajadust jälgida tähelepanelikult, kuidas rakendatakse ühisdeklaratsiooni põhimõtteid iga-aastaste eelarvemenetluste puhul, ja nõuab, et vastutavale komisjonile antaks mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamisel ametlik roll;
 58. kutsub liikmesriikide valitsusi üles tagama selliste asjakohaste asutuste, kelle ülesanne on kavandada, kooskõlastada ja rakendada soolise võrdõiguslikkuse poliitikat, ja neile eraldatud asjakohaste vahendite olemasolu ja püsivuse, mis ilmekalt iseloomustab valitsuste pühendumust soolise võrdõiguslikkuse edendamisele;
 59. nõuab, et ELi institutsioonid võtaksid ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtete ja põhiõiguste tulevase mehhanismi järelevalvesüsteemis kasutusele konkreetsed soolise võrdõiguslikkuse näitajad, kaasa arvatud Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE) soolise võrdõiguslikkuse indeksi;
 60. palub komisjonil töötada välja ulatuslikum strateegia, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse horisontaalne direktiiv, et teha lõpp mis tahes kujul soolisele diskrimineerimisele; nõuab seepärast tungivalt, et nõukogu jõuaks võimalikult kiiresti ühisele seisukohale ettepaneku osas võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest, soost või seksuaalsest sättumusest (COM(2008)0426), mis on olnud blokeeritud alates selle vastuvõtmisest Euroopa Parlamendis 2. aprillil 2009. aastal¹; kutsub nõukogu veel kord üles lisama ühe diskrimineerimistegurina sugu;
 61. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide valitsustele.

¹ ELT C 137 E, 27.5.2010, lk 68.